

Eindverslag van het Bestuurlijk overleg op 4 juni 2025 Bestemmingswijziging Polder Rietveld – Bodegraven- Noord

Overleg met omliggende agrariërs over wijzigingsplan Polder Rietveld – Bodegraven-Noord op 4 juni 2025 gemeentehuis in Woerden

Aanwezig: [redacted] (gemeente), [redacted] (gemeente),
[redacted] en [redacted] (Programmabureau Veenweiden Gouwe
Wiericke), [redacted] (Natuurmonumenten), [redacted] (PU), [redacted]
[redacted] (PU), [redacted] (gemeente),
[redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted]
[redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted]
[redacted] [redacted] [redacted] [redacted] (gemeente/notulist)

Afwezig met kennisgeving: [redacted] en [redacted] (HDSR), [redacted]

1. Welkom door wethouders [redacted] en [redacted]

[redacted] heet iedereen welkom mede namens [redacted]

2. Kort voorstelrondje

Er wordt een kort voorstelrondje gedaan.

HDSR heeft aangegeven op zo'n korte termijn niet aanwezig te kunnen zijn. Zij hebben aangegeven dat zij de bestaande plannen (inrichting en bestemmingswijziging) onderschrijven. [redacted] heeft aangegeven zich te laten vertegenwoordigen door [redacted]

3. Aanleiding van dit gesprek met toelichting op motie vreemd "Natuur verbeteren doe je samen" door wethouder [redacted]

[redacted] licht toe waarom dit gesprek wordt gehouden. In de unaniem aangenomen motie is het college gevraagd door de gemeenteraad om met alle betrokken partijen in gesprek te gaan over de afzonderlijke natuurplannen om te zoeken naar een gedragen oplossing voor alle betrokken partijen. De gemeente faciliteert vandaag dit gesprek.

[redacted] merkt daarbij op dat de uitnodiging laat kwam en dat niet alle betrokkenen zijn uitgenodigd voor dit gesprek. [redacted] heeft voorgesteld dit overleg uit te stellen.

[redacted] geeft aan dat op verzoek van de raad, in de snelheid om dit gesprek te organiseren, er zeker zaken niet goed zijn gelopen en mogelijk dat niet iedereen die

aanwezig had willen zijn hierbij nu aanwezig is. Beide bestuurders betreuren dit en willen iedere direct betrokkenen de mogelijkheid geven om hierover in gesprek te gaan met hen.

Naschrift: De beide wethouders stellen voor om voor een ieder die hierbij niet aanwezig kon zijn, maar wel inbreng wilde leveren op een later moment als nog gezamenlijk te spreken.

4. Gemeentelijk proces & rol om te komen tot besluit te komen over voorliggend wijzigingsplan -> Dit overleg gaat alleen over het Woerdense deel van de natuurontwikkeling Bodegraven-Noord door wethouder

De gemeentelijke besluitvorming over dit wijzigingsplan is een sluitstuk in het proces Bodegraven-Noord wat al heel lang loopt. De drie natuurplannen t.w. Polder Rietveld / Bodegraven-Noord, Kamerik-Teylingens en Breudijk/Bijleveld zijn divers en ook op verschillende manier tot stand gekomen.

Polder Rietveld, onderdeel van natuurontwikkeling Bodegraven-Noord is verder in het proces dan de andere plannen. De voorliggende bestemmingswijziging van agrarisch naar natuur is een van de laatste stappen in dit uitgebreide proces onder leiding van een stuurgroep. In dit uitgebreide gebiedsproces heeft de stuurgroep alle belangen afgewogen, tegemoetkomingen gedaan aan de agrariërs en uiteindelijk besloten over deze natuurontwikkeling. Het doel van dit deelgebied "Weidevogelgrasland" komt overeen met het huidig gebruik.

De omgevingsvergunningen voor dit gebied zijn verstrekt door de gemeente en HDSR. Dit kon op basis van de bestaande planologische bestemming. Voor het deel van deze natuurontwikkeling in de gemeente Bodegraven-Reeuwijk is inmiddels ingestemd met het bestemmingsplan. In de gemeente Woerden is in het bestaande bestemmingsplan (uit 2008) al een wijzigingsbevoegdheid door de gemeenteraad aan het college gegeven, waarmee het college de bestemming met een wijzigingsbevoegdheid kan omzetten naar natuur.

Deze huidige stand van zaken maakt dit gesprek met elkaar ingewikkeld. De ruimte om met elkaar te praten over alternatieven is namelijk beperkt.

merkt op dat gesproken wordt over "Polder Rietveld", maar eigenlijk gaat deze natuurontwikkeling over "Polder de Bree". geeft aan dat dit een bewuste keuze is geweest om dit gebied zo te noemen, omdat dit in Woerden algemeen bekend is, waar de ligging is.

5. Stand van zaken: Intensief participatieproces, vergunningverlening, eigendom gronden Natuurmonumenten en start werkzaamheden

De vraag die vanuit agrariërs komt, is: Waarom is een planologische bestemmingswijziging nodig en kan dit niet met agrarisch natuurbeheer (ANLB)? Het antwoord is dat: deze gronden vallen binnen de NNN-begrenzing bij de provincie Utrecht. Binnen NNN is geen ANLB mogelijk voor natuurorganisaties als Natuurmonumenten. Hierdoor kan Natuurmonumenten (de eigenaar van de gronden) geen agrarisch natuurbeheer (ANLB) aanvragen. Natuurorganisaties ontvangen

SNL-subsidies voor natuurbeheer, deze zijn anders dan ANLB-subsidies met een puur agrarische functie, omdat natuurgrond een lagere (afgewaardeerde) waarde heeft.

Agrariërs vragen “Hoe moeten we de motie Grinwis duiden in kader van deze plannen?” “Is deze motie juist niet bedoeld voor dit soort zaken?”

De agrariërs uiten hun zorgen als deze agrarische grond een natuurbestemming krijgt. Ze ervaren grote onzekerheid over wat de toekomst gaat brengen en of straks niet NNN dezelfde beschermde status krijgt als Natura2000, wat betreft stikstofgevoeligheid. Ze geven als voorbeeld het Natura2000-gebied de Meije graslanden, waar dit grote nadelige gevolgen heeft voor de agrarische sector. Het gaat de agrariërs niet om de inrichting als weidevogelgrasland.

_____ van de provincie geeft aan dat het hier om NNN en geen Natura-2000 gebied gaat. Ook de aanwezigheid van stikstofgevoelige planten is nu en op termijn geen reden om het Natura2000 gebied te maken.

Natuurmonumenten heeft ons hard nodig volgens _____ beaamt dat zowel Natuurmonumenten als agrariërs elkaar beiden nodig hebben in dit gebied.

Deze gronden zijn echter van Natuurmonumenten, niet van de agrariërs geeft _____ aan. Ze begrijpt de zorg van agrariërs voor mogelijke externe werking, maar benadrukt dat die er nu echter niet is. Ze geeft ook aan dat het niet de verwachting is dat deze natuurinrichting als “weidevogelgraslanden” in de toekomst wordt aangewezen als stikstofgevoelig.

_____ van de provincie vraagt hoe we de agrariërs in de polder kunnen stimuleren om (nog) meer aan agrarisch natuurbeheer te gaan doen als aanvulling op het natuurgebied. Hoe kunnen we elkaar versterken? De agrariërs geven nogmaals aan de omliggende gebieden te willen beheren met ANLB (agrarisch natuurbeheer) pakketten, maar vrezen planologische schaduwwerking van het nieuwe natuurgebied.

_____ verwacht niet dat op dit gebied weidevogels zullen komen door o.a. bomen en predatie. _____ geeft aan dat het gebied geschikter gemaakt wordt voor weidevogels door onder andere een hoger waterpeil. Natuurmonumenten wil de natuur graag voor de toekomst veilig stellen wat met een bestemmingswijziging wordt geborgd. De agrariërs vragen wat het betekent als in dit gebied toch weinig weidevogels komen, wat betekent dit dan voor de toekomst?

De bestemming Natuur direct naast je eigen gronden zorgt er volgens _____ voor dat je lastiger financiering krijgt bij een bank of moeilijker aan vergunningen komt volgens _____. Opgemerkt wordt dat banken onderscheid maken in categorieën natuur.

_____ baalt ervan dat door deze bestemmingswijziging juist natuur en agrariërs tegen over elkaar komen te staan. Hij geeft aan: “We willen hetzelfde, maar komen niet bij elkaar.”

Er is veel overleg geweest over de totstandkoming van dit plan, beaamt [REDACTED]
[REDACTED] Maar de onzekerheid voor de agrariërs voor de toekomst blijft bestaan

De wens om in dit gebied natuur te ontwikkelen is al meer dan 30 jaar geleden ontstaan. Bij het opstellen van het Akkoord van Utrecht zijn in de directe nabijheid van dit plan “groene-contour-gebieden” gekomen, volgens de agrariërs onverwachts. (Toelichting: Groene contourgebieden kunnen als de eigenaar dit wenst worden omgezet naar nieuwe NNN, deze groene contourgebieden zijn in de plaats gekomen van de geschrapte (NNN) natuuropgave).

[REDACTED] geeft aan dat zij/agrariërs als compensatie als dit geen natuur wordt in de directe omgeving wel meer aan agrarisch natuurbeheer gaan doen. [REDACTED]
[REDACTED] geeft aan dat in 2018 voor dit gebied tot een Gedragen Invulling is gekomen met LTO-Noord en De Parmey (agrarische natuurvereniging). Ten opzichte van de oorspronkelijke plannen werd toen al 60 ha minder natuur in de plannen opgenomen, waarbij door de agrariërs toen al is aangegeven dat als compensatie hiervoor rondom het natuurgebied meer agrarisch natuurbeheer zou worden gerealiseerd. Dus dat is al een staande afspraak, waar van de kant van de agrariërs nog geen invulling aan is gegeven (terwijl het NNN door PZH wel met 60 ha is verkleind).

[REDACTED] geeft aan dat er toen nog geen sprake was van “stikstofgevoelige natuur”, die gevolgen kon hebben voor omliggende boeren en ook nog geen sprake was van CO2-reductiedoelstelling (uit de bodem). Met de kennis van nu zou hij dit plan niet tekenen. [REDACTED] geeft aan dat de stikstofreductieopgave niet nieuw is, maar al tientallen jaren bekend. Dat dit nu door juridische uitspraken zo sterk is geagendeerd heeft gevolgen voor de agrariërs. Maar het onderschrijft ook dat het meer dan ooit nodig is om de natuur te versterken.

De raad neemt onze zorgen serieus volgens [REDACTED] [REDACTED] geeft aan dat de raad vraagt om een gedragen invulling voor alle betrokken partijen. De vraag is of dat kan dat met een agrarische bestemming?

In de provinciale omgevingsverordening is dit gebied als natuur aangewezen als NNN. De provincie heeft de opdracht van het rijk om de NNN (in 2027) te realiseren waar dit een onderdeel van is. De groene Contour is een eigen keuze van de provincie waar mogelijk wat flexibeler mee omgegaan kan worden. Omdat dit een NNN gebied is, kan het geen agrarische bestemming houden. De provinciale verordening heeft via instructieregels doorwerking naar de gemeente. De gemeente moet rekening houden met wat opgenomen staat in de provinciale verordening. Om natuur langjarig te borgen is deze planologische bestemming nodig.

Vanuit beide perspectieven zowel van natuurbeheerders als agrariërs zijn vergelijkbare zorgen volgens [REDACTED] Boeren willen een agrarische bestemming, omdat ze vrezen voor externe werking bij natuurbestemming, waarvan de Provincie Utrecht aangeeft dat dat geheel niet in de lijn der verwachting ligt. De Provincie Utrecht wil een natuurbestemming, zodat in de toekomst de natuurfunctie is gegarandeerd, bijvoorbeeld als Natuurmonumenten de grond gaat verkopen. Dat ligt volgens de boeren geheel niet in de lijn der verwachting.

De provincie heeft een taakstelling vanuit het rijk om hectares NNN te realiseren. Daarom kunnen provincies in uitzonderlijke gevallen gemeenten overrulen om deze

doelen te kunnen behalen. De provincie Utrecht wil zoveel mogelijk doelen halen zowel op gebied van areaal agrarisch natuurbeheer als NNN-natuur.

Als de provincie de natuurdoelen niet op deze locatie kan realiseren zal dit ergens anders in de provincie (of de gemeente) moeten plaatsvinden. De provincie vindt 't belangrijk dat op deze gronden wel agrarisch medegebruik mogelijk is.

_____ geeft aan dat op een voorlichtingsavond is aan gegeven dat deze NNN ook voor verbinding tussen de N2000-gebieden zorgt. _____ geeft aan dat het klopt dat NNN een netwerk is dat oppervlakte toevoegt en bestaande gebieden met elkaar verbindt zowel NNN-gebieden als N2000-gebieden zoals de Nieuwkoopse plassen. Door NNN ontstaat een uitwisseling van flora en fauna over gebieden en dit zorgt voor versterking van populaties. Omdat het niet goed gaat met de Nederlandse natuur is deze uitwisseling belangrijk.

_____ geeft aan dat beide partijen zullen moeten gaan bewegen om tot een gedragen oplossing te komen.

_____ vraagt zich af of er geen derde vorm is te bedenken tussen NNN/natuurbestemming en agrarisch met agrarisch natuurbeheer? Dit zou de angst kunnen wegnemen over mogelijke externe werking in de toekomst.

_____ geeft aan dat hij in dit voorliggende plan geen mogelijkheden ziet, maar wel in de omliggende gebieden. Maar dat hij wel wil kijken of bij de realisatie van de "groene contour-gebieden" daar meer mogelijkheden kunnen worden gecreëerd om iets met agrarisch natuurbeheer te doen. Ook kunnen we kijken hoe deze precies liggen in het gebied, mogelijk kan hier nog iets mee geschoven worden naar andere gebieden.

_____ geeft ook aan land met Groene Contour bestemming te hebben. Agrarisch natuurbeheer gaat hier goed, hoe kunnen we elkaar vinden?

_____ werkt al lang met Natuurmonumenten. Dit gaat goed in de dagelijkse praktijk.

In 2027 loopt het Akkoord van Utrecht af. Wat gaat er vanaf 2028 gebeuren, is de vraag van _____ aan de provincie.

_____ geeft aan dat de (provinciale) overheid nooit volledige zekerheid kunnen geven over de toekomst en het is jammer als we hierdoor niet dichterbij elkaar kunnen komen.

_____ vraagt aandacht voor precedentwerking als we van de regels voor natuurbestemming afwijken. _____ geeft aan een wijziging van het landelijke natuurbeleid jaren kan duren.

_____ geeft aan dat op 18 december 2024 de gemeenteraad van Bodegraven-Reeuwijk wel tot de wijziging van de natuurbestemming heeft besloten. Er lopen nog wel beroepsprocedures. In het aansluitende deel van Bodegraven komt zwaardere natuur. In Woerden komt relatief lichte natuur.

De boeren geven nogmaals aan dat zij de agrarische bestemming willen behouden op de grond van Natuurmonumenten. De provincie geeft aan dat in provinciale beleidsstukken deze grond al de NNN-bestemming heeft. Ook onder dit kabinet blijven de NNN-opgaven van kracht in ha voor de provincies. Als het hier niet gerealiseerd wordt, zal het ergens anders in de buurt gerealiseerd moeten worden.

■ maakt zich zorgen dat er straks geen boeren meer zijn in het gebied. Vanuit beide provincies is het zeker niet de bedoeling om de agrarische sector weg te jagen, mede omdat agrarisch natuurbeheer belangrijk is om de natuurdoelen te behalen. Dit is ook de reden waarom vanuit de provincie het gebiedsproces Zegveld is gestart, waarin met agrariërs gewerkt wordt aan een duurzaam toekomstperspectief.

Zoals ook de Ecologische Autoriteit heeft aangegeven door te werken en investeren in natuur(-herstel) komt de oplossing voor het “stikstofslot” voor agrariërs en ook andere economische sectoren dichterbij. De natuur moet hersteld worden en dit is een verantwoordelijkheid van de gezamenlijke overheden en terreinbeherende organisaties volgens ■

■ vat dit gesprek kort samen. Er lijkt geen ruimte te vinden om tot een gedragen oplossing te komen voor alle betrokken partijen voor dit gebied. We onderschrijven wel allen de wens van agrariërs voor een duurzaam toekomstperspectief en de noodzaak om tot meer natuurherstel te komen. Voor de Groene contourgebieden gaat de provincie bekijken of hier op termijn in geschoven kan worden. Dat vraagt uiteraard een politieke afweging.

Er wordt een verslag gemaakt van dit overleg. Dit wordt met jullie gedeeld. Alle verslagen van de gesprekken over de verschillende gebieden wordt met een raadsinformatiebrief gedeeld met de raad.

Dank voor uw aanwezigheid.